

Novinka na trhu: Intenzivní chov ryb horizontálního typu využívající aerátor typu RR s dvojitým rourováním.

Doposud se v ČR k chovu lososovitých ryb používají klasické průtočné systémy. Ty vyžadují poměrně bohatý zdroj kvalitní přítokové vody. I případné budování nových odchovných zařízení je podmíněno tímto faktorem. Kvalitních zdrojů vody pro průtočné systémy (např. pramenitá voda s odpovídající teplotou, povrchová voda prostá nemocí) je u nás nedostatek.

Z důvodu nedostatku vhodných vodních zdrojů, velkého výskytu nemocí lososovitých ryb, potřeby optimalizace pracovních nákladů, intenzifikace a budování nových farem pro uspokojení poptávky po kvalitním rybím mase byla v Dánsku propracována technologie odchovu, která by měla řešit výše zmíněné otázky. Protože zavedení inovativních recirkulačních systémů s minimální spotřebou vody (drenážní, z vrtů aj.) může přispět k rozvoji českého rybnářství, zvýšení jeho produkce a efektivity. Tato inovace je nutná ve smyslu zvyšování konkurenceschopnosti českého rybnářství, efektivnosti využití přírodních zdrojů při tvorbě pracovních míst, kvalitních produktů a rozvoji rybnářství jako celku.

Produkčního rybnářství v ČR patří mezi stabilní oblasti, a to jak po stránce produkce, tak z hlediska fungování tržních mechanismů (Národní strategický program pro oblast rybnářství na období 2007-2013). Bohužel je v tomto odvětví až příliš zakořeněn tradicionalismus a proto místo investic pro rozvoj rybnářství a navýšení produkce, nabídky nových produktů a zvýšení konkurenceschopnosti ČR v Evropě sází české rybnářství na udržení tradičních chovů, zejména kapra. Rozvoj rybnářství jako celku ve smyslu trvale udržitelného rozvoje ale předpokládá realizace výstavby nových intenzivních rybochovných objektů vhodných k chovu nedostatkových a ceněných druhů ryb (pstruh, siven, candát, okoun, úhoř...). Bohužel od začátku dotační podpory rybnářství z prostředků EU vznikly pouze dva takové objekty v rámci celé ČR, možná i z důvodu jisté nedůvěry tuzemských producentů ryb k užití nových technologií u nás.

Z důvodu nedostatečné informovanosti a zbytečnému skepticizmu k novým technologiím chovu ryb v recirkulačních systémech vznikl projekt CZ.1.25/3.4.00/09.00532 „Ověření technologie dánského recirkulačního systému pro intenzivní chov pstruha duhového“, projekt, který měl otevřít cestu pro budoucí rozvoj rybnářství a poukázat na využitelnost intenzivních systémů i v České republice. Tento projekt byl zaměřen na, u nás zatím takřka nevyužívanou, dánskou technologii chovu lososovitých ryb v recirkulačním systému. Lososovité ryby jsou z hlediska spotřeby druhým nejvýznamnějším produktem rybnářství v ČR. Domácí produkce pstruha je přesto poměrně nízká a zaujímá 3,8% z celkové produkce (Situační a výhledová zpráva, Ryby, Ministerstvo zemědělství, 2008), navíc se na trhu se dostává do silného konkurenčního tlaku způsobeného dovozem této ryby především ze třetích zemí (např. Turecko a Čína), případně z jiných členských zemí EU, kde již byly v rámci předešlých programovacích období vybudovány vhodné výrobní kapacity.

Závěrečné zhodnocení recirkulačního systému dánského typu mělo řešit poměrně velké množství otázek souvisejících s funkčností a použitelností tohoto systému v podmínkách ČR. Stěžejní otázkou však bylo, zda doporučit nebo nedoporučit českým chovatelům ryb tento systém pro další realizace u nás. Závěrečné zhodnocení podává jasný obrázek o tom, že tento systém **může** být doporučen pro další realizace v rámci ČR. Testované obsádky v daném systému rostly rychleji nežli v přilehlém tradičním průtočném systému a velice dobře přirůstaly i v zimním období. Biofiltr se ukázal funkční a vysoce efektivní v odbourávání zplodin metabolismu ryb i při vysoké intenzitě krmení. Kdybychom měli vypíchnout zásadní přínos tohoto systému, je to fakt, že může vyrůst prakticky kdekoli i na lokalitách dříve naprosto nemyslitelných pro chov ryb. V lokalitě, kde byl systém testován, by vodní tok již neunesl další

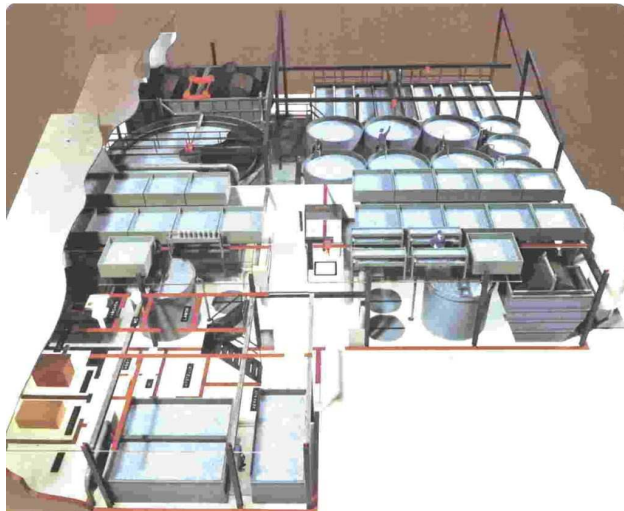
odchovné zařízení. Přesto zde vyrostl systém zcela nezávislý na vodním toku, který využívá pouze drenážní vodu. Stejně však může posloužit i vrt. Kapacita systému je potom odvozena podle množství vody, které má provozovatel k dispozici. Pro testovaný systém postačují jen 3 l.s-1 při plánované maximální produkci až 100 tun. V tomto ohledu tato technologie znamená, že kdo vlastní dostatečně velký pozemek pro stavbu může začít chovat lososovité ryby, nebo i jiné druhy ryb (zjednodušeně řečeno). Recirkulační systém tedy může existovat kdekoli. Tímto upadá v zapomnění prakticky jediný limitní faktor v českém rybářství, donekonečna opakovaný, ve spojitosti s roční produkcí lososovitých ryb tj. dostatečný zdroj kvalitní čisté přítokové vody. V podobných systémech v Evropě je v dnešní době kromě pstruha běžný chov i jiných druhů, např. siven, losos, okoun, candát, úhoř, tilapie aj.

Další výhodou systému je, že přítoková voda je prostá patogenních bakterií či virů. To je v dnešní době, charakteristické čilým nasazováním ryb do revírů (nikoli podle původu a kvality ale podle ceny), vysoce důležitý faktor.

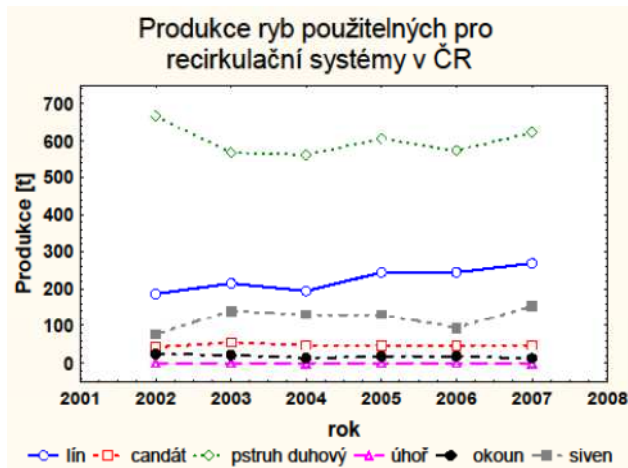
Hlavními třemi nevýhodami systému však bylo shledáno:

- vysoká spotřeba elektrické energie
- neznalost nových technologií rybářskou veřejností
- vysoké náklady spojené s výstavbou systému

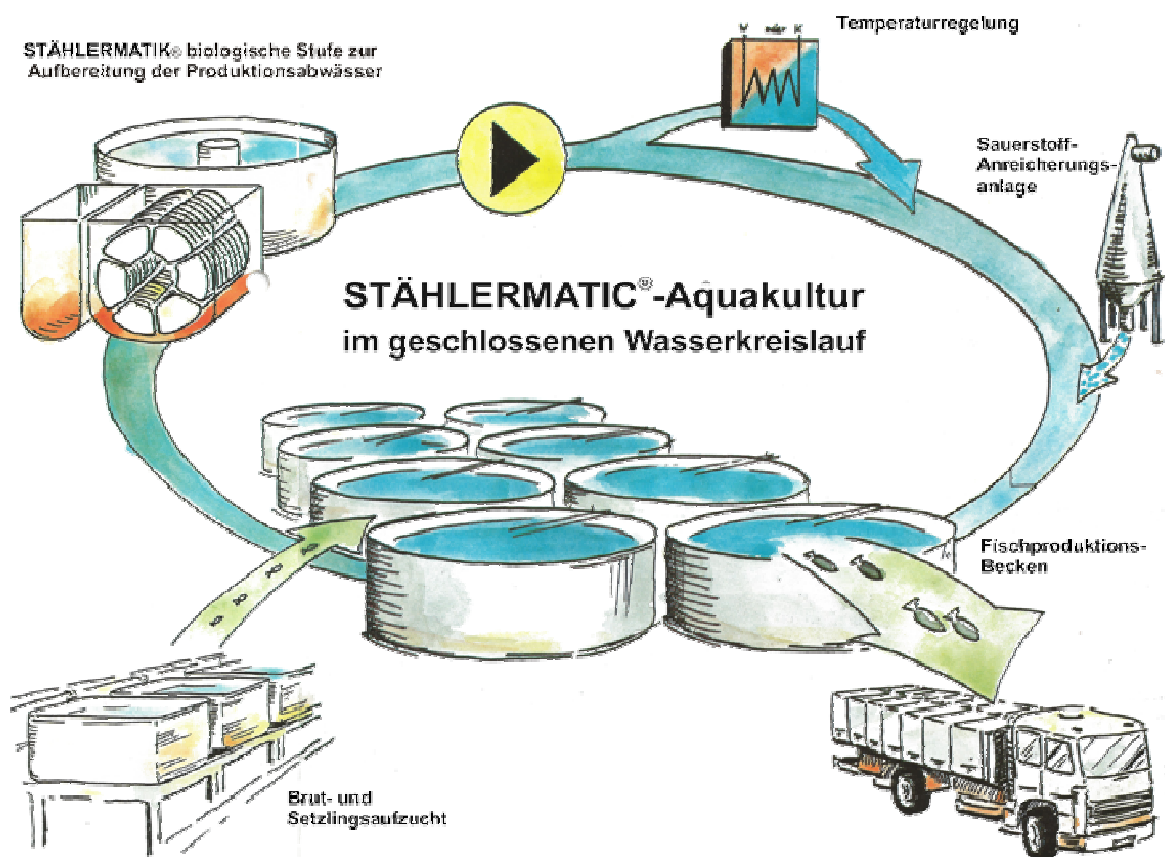
První ze zmiňovaných nevýhod je bez diskuzí a je snadno řešitelná jiným způsobem aktivace, například ve světě ověřenými pomaluběžnými aerotory STM typu RR, s energetickou náročností aktivace pouhých 11-17kWh/EO.rok.

Vysoká produktivnost systému tyto náklady navíc částečně vykompenzuje. Druhá nevýhoda by měla být dostatečně eliminována zkušenostmi Jihočeské university v Českých Budějovicích, Fakulty rybářství a ochrany vod ve Vodňanech. Byla vypracována Technická zpráva pilotního projektu, která je přímo určena pro rybáře - praktiky jako soubor důkazů a návodů jak se systémem pracovat. Třetí nevýhoda je vzhledem k existenci evropských dotačních titulů umořena na méně než polovinu. Výhodou systému s celorepublikového hlediska budiž možnost zvednout u nás minimální produkci ceněných druhů ryb jako jsou lososovité ryby, candát, okoun, lín, úhoř nebo jeseter:

Jediná farma, řekněme přibližně na 50 tun candáta (potřeba vody ještě nižší než 3 l.s-1), by zvedla celkovou produkci této nedostatkové ryby v ČR o více než 100%. O rentabilitě takového počínu nemůže být vůbec pochyb.

Článek vznikl ve spolupráci s Prof. Ing. Janem Kouřilem, Ph.D., Jihočeská universita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod.